

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Заснована 21 квітня 1927 р.

№33-34
(3495-3496)

11 ЖОВТНЯ
2024 р.

Виходить
двічі на місяць

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Благодійний фонд підтримки ЗСУ "Київський політехнік": два роки діяльності

У жовтні виповнюється два роки від заснування в КПІ ім. Ігоря Сікорського Благодійного фонду підтримки Збройних Сил України "Київський політехнік". Про його діяльність наша газета та інші медіаресурси університету вже інформували читачів. Сьогодні, вважаємо, буде доречним певною мірою узагальнити результати дворічної роботи Фонду. Кореспондент "КП" поспілкувався з членами його правління – начальником відділу цивільного захисту Юрієм Нестеренком і заступником головного бухгалтера університету Катериною Заїць.

Отже, розповідає Юрій Нестеренко:

– Благодійний фонд підтримки ЗСУ "Київський політехнік" засновано за ініціатииви Вченої ради університету та працівників КПІ ім. Ігоря Сікорського 14 жовтня 2022 року. Його правління з 7 працівників очолює директор НН ММІ Ігор Гришко. Мета створення Фонду зрозуміла із самої назви – матеріальна підтримка ЗСУ задля наближення перемоги над російським агресором. Через Фонд ми надаємо допомогу співробітникам і студентам університету, які були мобілізовані або на добровільних засадах долучилися до Сил оборони України. Надходження Фонду – це грошові внески працівників університету і взагалі від будь-кого шляхом відрахувань із зарплати через бухгалтерію, або особисто перераховані на рахунок Фонду. Слід зазначити, що в КПІ часто проходять конференції чи інші зібрання, учасники яких також своїми внесками поповнюють наш Фонд. Жодних обмежень чи фіксування сум, які вносяться, ми не встановлюємо – все лише добровільно, за власними прагненнями співробітника та його можливостями.

Принагідно нагадаю про пріоритетність використання надходжень. За рішенням правління Фонду, першочергово – це надання допомоги київським політехникам, які перебувають у зоні бойових дій або на бойовому чергуванні. Другий пріоритет – підтримка інших категорій військовос-

лужбовців з підрозділів бойового, технічного, тилового забезпечення. Надання допомоги родинам військовослужбовців – тим, хто її потребує – це третій пріоритет використання надходжень. Четвертий пріоритет – це підтримка програм допомоги ЗСУ у частині розробок нових зразків озброєння і техніки, над якими працюють багато підрозділів КПІ. І ще одне – позачергова невідкладна допомога надається військовослужбовцям та учасникам бойових дій, які дістали поранення у війні з РФ. У нашій роботі намагаємося гнучко підходити до вирішення питань використання коштів – рішення приймаємо залежно від пріоритетності і, звичайно, від обсягу грошових надходжень до Фонду.

– Ви отримали запит від військовослужбовця, який подальший шлях його розгляду і реалізації?

– Заявку отримуємо, як правило, в телефонному, а потім у письмовому режимі через електронну пошту. Вона розглядається на засіданні правління Фонду, де визначаємо її пріоритетність порівнюючи з іншими запитами і нашими фінансовими можливостями. Після придбання виробу, на який надійшов запит, відправляємо його за адресою, яку вказує автор запиту, – студент чи працівник КПІ – який служить у лавах Сил оборони України. З військової частини ми отримуємо документ – акт прийому-передачі виробу і підтвердження у вигляді відеоматеріалу або фотографії з дотриманням заходів

Ви можете допомогти нашим захисникам
– особисто здійснити платіж за реквізитами:
Одержувач: БО "Благодійний фонд підтримки Збройних Сил України "Київський політехнік" ЄДРПОУ 44864749;
Рахунок одержувача: UA62320478000026002924927656;
Банк одержувача: АБ "УКРГАЗБАНК";
– написати заяву на щомісячне утримання певної суми на користь Фонду із зарплатної плати.

безпеки. Щомісячно нам надходить в середньому 5-10 запитів і близько 200 тис. грн грошових надходжень.

Розмову продовжує Катерина Заїць:

– Обсяги надходжень до Фонду й співвідношення отриманих і реалізованих запитів за два роки роботи такі. Загальна кількість акумульованих коштів з початку створення Фонду по вересень 2024 року – 5 725 393,72 грн. Із отриманих 102 заявок майже всі реалізовано. Надамо допомогу 69-ти військовим частинам і 2-ом добровольним формуванням. Серед реалізованих заявок від підрозділів ЗСУ відзначу такі придбання: квадрокоптери DJI Mavic – 10 одиниць на загальну суму 1174540,40 грн; тепловізори на суму 453500 грн, 10 дронів-камікадзе на суму 162810 грн; супутникові модеми Starlink – 7 одиниць на суму 159635 грн; комплект управління дронами на суму 46234 грн та інше (нижче представлено деякі фотозвіти вояків, які вже отримали обладнання, придбане коштом Фонду – прим. ред.).

Зазначу, що члени правління Благодійного фонду підтримки ЗСУ "Київський політехнік" на чолі з директором НН ММІ Ігорем Гришком за свою роботу у цій організації жодних грошових виплат не отримують.

Спілкувався Володимир Школьніий

Від редакції: Варто відзначити, що допомога Силам оборони України, яку здійснює КПІ через створений два роки тому Фонд, є доволі суттєвою. І, мабуть, чи не головне: ми знаємо, що ця допомога – конкретизована, бо кожна гривня, використана Фондом, утілена в певний військовий виріб для потреб військовослужбовців – київських політехників. Так будемо ж продовжувати підтримувати і насичувати коштами Фонд допомоги ЗСУ! І будемо наблизати нашу перемогу!

У відповідь на запит військових БФ придбав і надав тепловізор "ThermEye Cyclops 335 Pro" для виконання бойових завдань

Для забезпечення військових необхідною технікою БФ придбав і передав їм супутниковий модем "Starlink Internet Satellite Dish Kit V2"

Для бійців ЗСУ було придбано та передано чотири маскувальні сітки тм "MASKINET"

Для студента НН ІАТЕ, який на фронті є оператором БПЛА, за запитом було придбано і передано квадрокоптер "DJI Mavic 3 Pro Fly More Combo"

Для бійців роти ударних БпАК спецпризначення КПІшники та БФ підтримки ЗСУ "Київський політехнік" організували збір та передали склади для БПЛА

Спільно з БО "Легион допомоги України" на три різні напрямки лінії фронту було передано тактичну медицину, турнікети, засоби для зупинки крові

ЗНАЙ НАШИХ

Запалюємо смолоскипи знань

Щоосені на Площі знань спалахує смолоскип – рукотворний носій вогню, який для першокурсників символізує зародження нового, нових знань і набутків. З напуттям: "Студент – це не чаша, яку слід наповнити, а факел, який треба запалити" вони впливають в багатотисячну родину політехніків. Щоправда, цього року церемонію з відомих причин дещо змінили, але ми обов'язково повернемося до традицій.

Затим розпочинаються студентські будні – насичені та цікаві, сповнені щоденної важкої праці. На початку здається, що ця фундаментальна освіта дуже далека від сьогодення, та рано чи пізно вона стає інструментом формування професійної здатності, уміння мислити. З часом приходить розуміння: те, що сьогодні є теорією, завтра стає практикою, інструментарієм, з яким випускники працюватимуть у професійній сфері. Та лише вмотивовані й сумлінні здобувачі освіти, що прагнуть нового і великого, діють сміливо й рішуче, досягають результату. А за ним приходять і визнання. Зокрема, кращих із кращих студентів відзначають державними іменними стипендіями.

Цього року стипендії Президента України удостоєно: Владислава Витвицького (ІХФ), Софію Дрозд (НН ФТП), Володимир Кузіна (НН ФТП), Юлію Молчан (ХТФ), Світлану Музику (ІХФ), Софію Прокопчук (ФММ), Євгена Салія (НН ФТП).

Академічну стипендію Кабінету Міністрів України на І семестр 2024/2025 н.р. призначено студентці ФСП Вікторії Стадник.

Стипендію Верховної Ради України отримуватимуть: Дмитро Буяло (ФІОТ), Іванна Довбши (ПБФ), Денис Маланічев (ФІОТ), Тимофій Подольняк (НН ФТП), Юрій Приходько (НН ФТП).

Стипендією імені Героїв Небесної Сотні премійовано Гліба Скотика (ФПМ).

Академічною стипендією імені Ігоря Курчатова винагороджено магістрантів НН ІАТЕ Василя Данілова та Максима Петровського.

Хотілося б зауважити, що в КПІ студенти – не просто частина навчального процесу. Вони є співтворцями того, що відбувається. Навчальні плани побудовані таким чином, що спонукають молодь думати, продукувати неklasичні речі, шукати нові формати, створювати і впроваджувати інноваційні виробни, зокрема і для потреб ЗСУ. Адже ніхто не прийде і нічого за нас не зробить. Кожен має брати на себе відповідальність у свій спосіб: будувати країну, захищати, зберігати.

Надія Ліберт

КОНФЕРЕНЦ-ЗАЛ

Конференція з проблем стимулювання економічного відновлення

19-20 вересня в Науково-технічній бібліотеці ім. Г.І.Денисенка КПІ відбулася міжнародна конференція "Стимулювання економічного відновлення: масштабування досвіду цифрової освіти у вищих навчальних закладах". Конференцію було організовано в межах програми "Erasmus+" та проєкту "Incubating Freedom for Ukraine – розбудова IT-компетентності серед українських біженців війни, які проживають у країнах ЄС".

Робота секції "Синергія співпраці університетів для економічного відновлення України"

Цей проєкт спрямовано на підвищення конкурентоспроможності біженців на сучасному ринку праці. Ну а метою конференції був розгляд ролі цифрової освіти в умовах сучасних викликів, зокрема в підвищенні цифрової грамотності серед жінок, реінтеграції українських громадян, а також у виробленні стратегій для відновлення й розвитку людського капіталу України. Партнерами зібрання виступили Будапештський університет імені Лоранда Етвеша (ELTE), Гданський університет та Польський освітній фонд "Perspektywy".

Крім київських політехніків у конференції взяли участь науковці і дослідники з вищих навчальних закладів Польщі, США, Італії, Естонії, Чехії й Угорщини. Захід відвідали і виступили на ньому: народний депутат України Неллі Яковлева, засновник Польської освітньої фундації "Perspektywy" Вальдемар Сівінські,

викладання IT-дисциплін", "Дослідження соціального впливу міграції в контексті сталого розвитку в ЄС та Україні".

Спількуючись з представниками медіа, Анатолій Мельниченко наголосив, що цей проєкт спрямовано на формування цифрових навичок у жінок для того, щоб вони могли адаптуватися на ринку праці, і цим він є особливо для нас актуальним і важливим.

За словами Олени Акімової, конференція була сповнена цікавими та надихаючими виступами й дискусіями про роль цифрової освіти у відновленні економіки. Відбулося обговорення, як інновації в освіті зможуть допомогти створити нові можливості для розвитку та для зміцнення співпраці між країнами, а також про роль у цьому процесі жінок.

Володимир Школьніий

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Співпраця КПІ з Фондом Ганса Зайделя набуває оберті

Обговорення можливостей та напрямів розширення співпраці й започаткування спільних освітніх проєктів, а також, звичайно, ознайомлення з університетом і його потенціалом – такою була мета візиту керівника відділу Центральної та Східної Європи Фонду Ганса Зайделя Бенджаміна Боббе та координатора проєктів Фонду в Україні Олега Ватаманюка до КПІ ім. Ігоря Сікорського 2 жовтня.

Під час обговорення напрямів співпраці

Утім обговоренню цьому передувала коротка екскурсія, яку провів для гостей ректор Анатолій Мельниченко. Вони побували в історичній залі Вченої ради корпусу №1 університету, ознайомилися з Алексеем видатних учених, життя і діяльність яких були тісно пов'язані з КПІ, оглянули експозиції Державного політехнічного музею при КПІ ім. Ігоря Сікорського та його Відділу історії авіації і космонавтики й за традицією сфотографувалися біля пам'ятника Ігореві Сікорському.

Під час перемовин, участь у яких окрім Бенджаміна Боббе та Анатолія Мельниченка також узяли деканка факультету соціології і права Олена Акімова та Олег Ватаманюк, було порушено низку не лише загальних проблем розвитку демократичних інституцій в Україні з урахуванням специфіки воєнного часу та нових викликів, що виникають, зокрема, через стрімке поширення цифрових технологій та зростання можливостей шпунгового інтелекту, але й цілком конкретних питань впровадження в освітню практику КПІ нових дисциплін за напрямками, що відповідають сфері діяльності Фонду.

Співпраця з Фондом Зайделя в освітній сфері для КПІ є, за словами Анатолія Мельниченка, дуже важливою, тим більше, що Фонд є давнім партнером університету. "Саме в контексті європейської інтеграції нашої країни ті проєкти, якими займається Фонд Ганса Зайделя в Європі й, зокрема, в Україні, дозволять зблизити наші цінності з цінностями Європи. Мова йде про розвиток демократичних цінностей, підходи до правової свідомості, розвитку способів врядування тощо, – пояснив ректор. – Важливо те, що Фонд готовий підтримувати як дослідницькі, так і навчальні проєкти. Так, наприклад, ми в співпраці з ним започаткували одну з дисциплін і вже викладаємо її два роки – її обирають багато студентів інженерних спеціальностей".

Про співпрацю з Фондом Ганса Зайделя в освітній сфері докладніше розповіла Олена Акімова: "Спільно з Фондом Зайделя ми міркуємо про майбутні проєкти з підготовки наших студентів й формування їх як відповідальних громадян і керівників, які можуть ухвалювати соціаль-

но відповідальні рішення з точки зору розвитку демократії в Україні і реалізації наших євроінтеграційних планів. На даний момент наша співпраця переважно організована в межах підготовки державних службовців за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування", але її вже розширено до розробки і впровадження освітньої компоненти, яку із загальноуніверситетського каталогу вибірково навчальних дисциплін можуть обирати студенти всіх спеціальностей і яка формує компетентності з соціальної відповідальності та громадянської залученості. І це є дуже важливим з точки зору розбудови демократичного суспільства". За її словами, саме Фонд Ганса Зайделя висловив цю ідею для КПІ, і ось вже впродовж двох років вона втілюється у життя. А під час нинішньої зустрічі відбулася розмова, як київські політехніки можуть на більш високому рівні долучитися до роботи щодо впровадження демократичних цінностей, засадничих принципів життя вільного світу, забезпечення прав людини в межах освітньої програми "Європейські студії", яка також впроваджується в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Крім того, Олена Акімова повідомила про плани розвивати і наукову складову співпраці з Фондом Зайделя – впровадження спільних досліджень, зокрема соціологічних досліджень з питань громадянської відповідальності держслужбовців, започаткування університетських і загальнодержавних проєктів допомоги ветеранам тощо. Варто додати, що працівники Фонду вже допомогли університету з методичним забезпеченням викладання згаданої вище дисципліни з проблем політичної участі та громадянської відповідальності загальноуніверситетського каталогу та сприяють пошуку спікерів для відкритих лекцій тощо.

Дмитро Стефанович

Довідково: Фонд Ганса Зайделя (Hanns Seidel Foundation) – німецька організація, що підтримує розвиток демократії, правової держави та громадянського суспільства в різних країнах світу, зокрема й в Україні. Заснований у 1967 році, Фонд реалізує освітні, дослідницькі та соціальні проєкти, спрямовані на підвищення рівня державного управління та безпеки. В Україні він працює з початку 1990-х років.

Науково-технічна бібліотека ім. Г.І.Денисенка отримала звання "Бібліотека року 2024"

Напередодні Всеукраїнського дня бібліотек, який ми відзначаємо 30 вересня, оприлюднено інформацію, що за поданням регіональних відділень та офіційних партнерів Президія ВГО Українська бібліотечна асоціація визначила переможців конкурсів та нагороджених відзнаками Української бібліотечної асоціації (протокол №6 від 27.09.2024 р.).

Почесне звання "Бібліотека року 2024" присвоєно Науково-технічній бібліотеці ім. Г.І.Денисенка Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" за проект "Сучасний освітній безпечний простір CLUST Space".

Всеукраїнський конкурс "Бібліотека року 2024" Президія ВГО Українська бібліотечна асоціація проводить спільно з Міністерством культури та інформаційної політики України щороку. Звання "Бібліотека року" присвоюється бібліотеці за кращий впроваджений інноваційний проект, що підтримується відповідним дипломом.

АДРЕСИ УСПІХУ

Світлана Музика: "Навчання було складним, але колеги й наставники не давали зневіритися"

Нинішнім здобувачам освіти доводиться докладати максимум зусиль, щоб отримати якісні знання. За останні роки вони потрапляли в соціальну ізоляцію через карантин, зазнавали психоемоційних страждань, зіткнувшись з жахами війни. Навчання переривалося та змінювало формат – від очного до дистанційного/змішаного і знову очного. Тим приємніше розповідати про тих наших студентів, які попри усі перепони не лише набувають фахових знань, а й успішно знаходять їм застосування.

"Вчитися – означає рости. З кожним новим знанням ти будеш своє завтра", – таким є життєве кредо студентки другого курсу магістратури кафедри машин та апаратів хімічних і нафтопереробних виробництв ІХФ Світлани Музики, яка у цьому семестрі отримала стипендію Президента України.

Школа. Світлана була здібною та старанною школяркою. Натоді її фаворитами були математика й хімія. Математика – зрозуміло: чіткість формул і перетворень заворожували. А хімія? Виявляється, вже в шкільні роки дівчина прагнула розуміти процеси, які відбуваються навколо: як працюють речовини, які взаємодії відбуваються між ними та що стає результатом таких реакцій. Вона хотіла бачити структуру і логіку явищ – "що за чим переходить, а чому саме так". Недитяча допитливість і мотивувала вступити на інженерно-хімічний факультет. Вона обрала Київський політехнічний, знаний як ЗВО, що дає якісну технічну освіту, "щоб здобути знання на високому рівні".

Бакалаврат. Ще під час навчання на бакалавраті студентка зацікавилася науковою діяльністю і долучалася до експериментальних досліджень. На жаль, повномасштабне вторгнення на деякий час унеможливило її роботу в лабораторії, проте не відвернуло інтересу до навчання та наукової роботи. За пропозицією майбутнього наукового керівника Сергія Гулієнка Світлана долучилася до

теоретичних досліджень, що стосувалися мембранних процесів і які можна було проводити в дистанційному режимі. Напрямок навчання знайшли відображення в бакалаврському проєкті, який було присвячено модернізації установок опріснення морської води з розробкою апарата зворотного осмосу. На момент отримання диплома бакалавра, до речі, з відзнакою, студентка вже була співавторкою п'яти наукових праць, серед яких і стаття в журналі, що входить до наукометричної бази Web of Science.

Досвід. Надалі молода дослідниця продовжила навчання в магістратурі, успішно поєднуючи навчальний процес з роботою в патентному бюро. Як каже сама студентка, "хоча сфера інтелектуальної власності і належить до юридичних спеціальностей, без технічної освіти працювати з винаходами і корисними моделями надзвичайно складно". І пояснює: "Більшість людей, на жаль, не розуміють сферу інтелектуальної власності та не знають, в чому вона полягає. Я працюю помічником патентного повіреного, а саме патентним інженером. Моя робота полягає у виявленні об'єкта винаходу, створенні, підготовці та оформленні патентних заяв на різні технічні рішення. Для цього потрібно

Світлана Музика

зрозуміти суть технічної ідеї, провести патентний пошук, проаналізувати існуючі рішення та підготувати заявку, що складається з формули, опису, креслень та реферату. Без спеціальних знань важко точно описати винахід і зрозуміти, як він працює, тому моя технічна освіта є важливим фактором у роботі патентного інженера. Звісно, роботу та навчання поєднувати важко, але я дуже вдячна своєму директору – Петру Антоновичу Боровику, також випускнику КПІ, який розуміє складність навчання і завжди підтримує та допомагає".

Магістратура. Нині студентка працює над магістерською дисертацією, присвяченою модернізації установок виробництва калійних добрив. У своїй роботі вона пропонує систему виділення продукту з розчину доповнити мембранним апаратом. Це дозволить суттєво зменшити витрати енергії на випарюванні та підвищить енергетичну ефективність установки в цілому. На сьогодні її творчий доробок налічує 10 наукових праць, серед яких дві статті, що індексуються наукометричними базами Scopus та Web of Science.

Загалом, магістрантка має амбітні плани, хоча нині і складно щось прогнозувати. По-перше, вона хоче отримати ще одну, а може й не одну, вищу освіту, "щоб глибше зануритися у сферу інтелектуальної власності". Понад те, прагне розвиватися як професіонал, "адже постійне набуття знань і навичок є запорукою успіху в будь-якій сфері". А ще для неї важливо "бути в

кальній книжковій видання – курси з технічних дисциплін, багатотомні збірники наукових праць, рідкісні підручники початку XIX століття, роботи вітчизняних і світових класиків науки й техніки, біографічні словники, довідкові видання, іноземні та вітчизняні стародруки, колекцію мініатюрних видань, колекцію літографованих навчальних посібників, науково-технічні періодичні видання XIX – початку XX століть, приватні колекції, подаровані професорами та студентами університету протягом XX-XXI століть. А колекція друкованих та електронних видань НТБ налічує понад 2,3 млн примірників! До послуг відвідувачів – цифрова бібліотека (оцифровані видання з фондів

Співробітники бібліотеки КПІ та гості свята

нашого університету зростає", – наголосив Анатолій Мельниченко.

У своїх виступах перший проректор КПІ ім. Ігоря Сікорського Михайло Безуглий, голова Вченої ради Михайло Ільченко, директор НТБ Євгенія Кулик наголошували на тому, що бібліотека була і залишається "плечем сили" нашого університету. А вже щомісячно тут навчаються, удосконалюють власні знання, працюють і створюють нові проєкти понад 70 тисяч відвідувачів. Сучасний цифровий, інноваційний освітній центр творчої діяльності, який впевнено крокує в ногу із відомими світовими бібліотеками.

Чим приваблює НТБ ім. Г.І. Денисенка відвідувачів сьогодні? Тут ви знайдете уні-

бібліотеки), електронний каталог – єдина точка доступу до всіх інформаційних ресурсів книгосховища. Завдяки цьому користувачі можуть одночасно шукати матеріали на потрібну тематику не лише в електронному каталозі, але й в е-архіві ELAKPI (розміщено всі університетські електронні видання).

...Однією художньою виставкою відзначення щорічного Всеукраїнського дня бібліотек не обмежилися. Працівники НТБ організували традиційне збирання літератури "Подаруй книжку студенту", щасливчики отримали подарунковий набір від колективу НТБ ім. Г.І. Денисенка та запрошення на унікальну екскурсію книгозбірною...
Віктор Задворнов

Молодий викладач-дослідник з ПБФ Олександр Муравйов

Список переможців університетського конкурсу "Молодий викладач-дослідник" щороку поповнюється новими іменами. За результатами діяльності в 2023 році до цього переліку увійшов і доцент кафедри автоматизації та систем неруйнівного контролю (АСНК) Олександр Муравйов.

У 2005 році Олександр розпочав шлях студента КПІ ім. Ігоря Сікорського, обравши кафедру оптичних та оптико-електронних приладів на приладобудівному факультеті. Після здобуття повної вищої освіти у 2011 році отримав диплом магістра з відзнакою за спеціальністю "Лазерна та оптоелектронна техніка". Працювати в університеті почав з 2014 р. на кафедрі приладів та систем неруйнівного контролю вже

Олександр Муравйов

рідного факультету на посаді асистента. У 2015 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук на тему "Пасивна оптична атермалізація діоптрійних об'єктів інфрачервоних приладів" за спеціальністю 05.11.07 – "Оптичні прилади та системи". У 2021-2022 рр. займав посаду старшого викладача на кафедрі АСНК, а сьогодні успішно виконує обов'язки доцента кафедри.

Зауважимо, що наукову діяльність, основним напрямом якої є оптичні технології, молодий дослідник розпочав ще під час навчання в магістратурі. Значна частина його публікацій присвячена саме розробці, дослідженню характеристик та вдосконаленню методів проектування оптичних та оптико-електронних систем і приладів, зокрема із застосуванням сучасного автоматизованого програмного забезпечення. Запропоновані ним методи було використано під час виконання державних НДР "Тепловізійні системи спостереження" та "Пасивна оптична атермалізація об'єктів інфрачервоних приладів". Торік за участю О.Муравйова в КПІ ім. Ігоря Сікорського виконано НДР "Дослідження перспектив застосування автоматизованого керування з навчаним нейрорегулятором в мультичастотному вихрострумовому неруйнівному контролі", замовником якої є ТОВ "Алейстін".

Нині автор вже опублікував більше 100 наукових праць, серед яких 5 статей у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, понад 20 статей у фахових журналах України, 10 публікацій у закордонних періодичних виданнях, тези і матеріали конференцій різних рівнів, має шість патентів України на корисну модель. О.В. Муравйов є активним учасником вітчизняних та міжнародних наукових і науково-технічних конференцій, що проводяться, зокрема, у Великобританії, Чеській Республіці, Польщі, Болгарії тощо.

До речі, коло наукових інтересів Олександра Муравйова не обмежується лише оптичними технологіями. Наукова робота здійснюється також у сферах цифрового моделювання, неруйнівного контролю та діагностики, штучного інтелекту, робототехніки, технологій БПЛА.

Багато часу й уваги науковець приділяє роботі зі студентами. Він активно залучає підопічних – студентів та аспірантів кафедри АСНК – до проведення наукових досліджень та розробок. Понад 30 робіт, які підготував науковець, опубліковано у співавторстві зі студентами. Особливі досягнення та плідна робота деяких з них під керівництвом О.Муравйова дозволили здобути перемогу в наукових конкурсах, які щорічно проводяться в Україні.

Приміром, студент Денис Сторожик з науковою роботою "Прилад для контролю чистоти поверхні" зайняв призове місце в І турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук (2020 р.) у галузі "Нафтова та газова промисловість" у номінації "Вимірювальна техніка, інформаційні технології та енергоефективність". Студентка 3-го курсу Іванна Довбиш з науковою роботою "Підвищення рівня автономності безпілотних літальних апаратів та його зв'язок з особливостями реалізації ройового використання дронів" стала переможницею І туру Всеукраїнського конкурсу студентських робіт з галузей знань і спеціальностей 2023/2024 н.р. за спеціальністю 151 "Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології".

Сьогодні Олександр Муравйов викладає студентам такі дисципліни: "Автоматизація проектування елементів оптичних приладів", "Сучасні оптичні технології та системи", "Цифрове моделювання об'єктів та динамічних систем", "Цифрова обробка сигналів та зображень". Отримані під час наукових досліджень результати впроваджуються в навчальний процес при викладанні цих дисциплін, а також для модернізації обладнання й розширення можливостей лабораторії оптичного неруйнівного контролю (20-й корпус), у якій працює дослідник.

Свідомий вибір під час вступу до університету О.Муравйова привів до успішного наукового пошуку та багаторічної плідної праці як науковця й викладача. Попереду до дослідника ще безліч нових можливостей та досягнень.

Ю.В. Киричук,
д.т.н., доцент, завідувач кафедри АСНК

Про Євгенію Чвертко – жінку, яка змінила стандарти у зварювальній галузі

Нещодавно у медіа було поширено новину про те, що доцентка кафедри зварювального виробництва Навчально-наукового інституту матеріалознавства та зварювання (ННІМЗ) імені Є.О. Патона КПІ ім. Ігоря Сікорського Євгенія Чвертко стала першою в Україні та Східній Європі жінкою, яка отримала престижну відзнаку від Міжнародного інституту зварювання (МІЗ) – організації, що визначає світові стандарти у технологіях зварювання. Серед заслуг Євгенії Петрівни – допомога у процесі скасування членства росії у МІЗ. На даний час Є. Чвертко є членом Міжнародної ради з авторизації, яка навчає і сертифікує фахівців у галузі зварювання. А ще вона – заступниця директора ННІМЗ з міжнародного співробітництва. Отож у новому навчальному році Євгенія Чвертко продовжить системне використання власних педагогічних навичок та досвіду колег на основі новітніх досягнень науки і техніки у галузі зварювання, що підвищує ефективність навчального процесу для здобувачів освіти. Цю та інші цікаві теми обговорив під час інтерв'ю з нею кореспондент "Київського політехніка". Під час бесіди з Євгенією Петрівною він також поцікавився про те, як складалася її наукова та викладацька біографія. З цього, власне, і почалася розмова.

– Отже, пані Євгеніє, майже 14 років тому "Київський політехнік" розповів про переможців університетського конкурсу "Молодий викладач-дослідник 2011", серед яких були й ви. Для тогочасного, переважно чоловічого за складом, зварювального факультету це була перша подія в його історії. Хотілося б дізнатися, хто посприяв вам у виборі майбутнього фаху? Задайте, будь ласка, ваші перші студентські кроки у цю непросту з інженерної та наукової точок зору професію.

– Річ у тім, що я народилася у сім'ї інженерів-зварників. Звідси і вплив на мій вибір майбутньої професії. Мій батько – відомий вчений, кандидат технічних наук, протягом усього життя працював в Інституті електрозварювання імені Є.О. Патона. Тож, як то кажуть, донька пішла шляхом батьків, вступила на зварювальний факультет і в 2001 році з відзнакою закінчила його магістратуру. Зазначу, вчитись було доволі важко. До того ж, мені, випускниці спеціалізованої школи гуманітарного профілю, на першому курсі університету математика, фізика і хімія здавалися складними. Але пощастило з педагогами, адже вони були дуже вимогливими, проте навчальний матеріал викладали на високому рівні.

– Чи були у навчальній групі ще дівчата, окрім вас? Ким вони працюють тепер?

– На нашому потоці, а це три групи, на першому курсі було п'ятеро дівчат, проте до випуску дійшли лише три. Знаю, що вони за фахом не працюють, проте не забуваймо, що від дня отримання дипломів минуло понад 20 років.

– Куди сягнула ваша наукова траєкторія згодом?

– Працювала асистентом, старшим викладачем, доцентом кафедри електрозварювальних установок, з 2020-го – доцентом кафедри старт-технологій з'єднань та інженерії поверхоень, а від 2022 року працюю доцентом кафедри зварювального виробництва. Впродовж науково-викладацької діяльності брала участь у наукових розробках з автоматичного керування зварювальними процесами та із забезпечення якості зварних з'єднань. У 2011 році захистила кандидатську дисертацію на тему "Моніторинг процесу контактного стикового зварювання оплавленням". Результати представлених розробок було впроваджено під час будівництва нових та реконструкції існуючих об'єктів НСК "Олімпійський", зокрема під час монтажу ригелів верхнього ярусу глядацьких трибун VIP-сектора та плит перекриття зони під'їзду автобусів спортивних команд. Матеріали роботи було представлено на Міжнародному конгресі зі зварювання "Advanced Welding Science and Technologies – 2011" в Анталії (Туреччина), де ця робота отримала відзнаку.

– Це перші успіхи, а потім була низка наукових праць та випуск підручників?

– Так, маю наукові праці, є співавтором трьох підручників для міжнародних інженерів зі зварювання, виданих "Springer" (два підручники було відзначено на конкурсах КПІ ім. Ігоря Сікорського на кращий підручник, монографію, навчальний посібник у 2023 і 2024 роках). Я є лауреатом Державної премії в галузі освіти 2018 року за роботу "Розробка та впровадження інноваційних технологій навчання для підготовки кваліфікованих робітничих кадрів за професією "Зварник".

– Про цю нагороду докладніше, будь ласка.

– Це визнання моїх заслуг за розробку нового стандарту для фахової підготовки за професією "Зварник". Стандарт є повністю гармонізованим з європейськими та міжнародними програмами. Він передбачає незалежну атестацію та можливість для випускників отримати сертифікат зварника міжнародного зразка одразу після завершення навчання. Згідно з чинним національним стандартом для отримання сертифіката потрібна наявність піврічного досвіду роботи після завершення професійного навчання.

– Євгеніє Петрівно, знаю, що серед ваших нагород є медаль "Народна ішана українським науковцям 1918 – 2018". Ці нагороди вручали у Великій конференц-залі Національної академії України в ознаменування століття НАН України. "За вагомий внесок у розвиток вітчизняної освіти і науки" – цитата з диплому лауреата високої нагороди. Як кажуть, за що відзначили?

– Це ще одна оцінка моєї праці. З 2007 року виконую обов'язки заступника декана з міжнародного співробітництва, де проводжу роботу з іноземними студентами. Наразі обіймаю посаду заступника директора ННІМЗ з міжнародної співпраці.

– Проте це не єдиний факт з вашої наукової біографії. Будь ласка, розкажіть докладніше про діяльність Навчального центру.

– Так, 16 років тому мене призначено куратором Навчального центру на базі зварювального факультету, акредитованого Міжнародним інститутом зварювання. Зазначу: наш Центр готує фахівців кваліфікаційного рівня "Міжнародний інженер зі зварювання". У 2010-му повноваження було розширено. На сьогодні ми проводимо навчання міжнародних інженерів, технологів та спеціалістів зі зварювання.

– А як щодо Міжнародного інституту зварювання? Чим займається у цій установі?

– З 2009 року обіймаю посаду виконавчого директора Уповноваженого національного органу Міжнародного інституту зварювання з підготовки та атестації персоналу. Основна діяльність пов'язана із питаннями навчання, перенавчання, атестації та сертифікації персоналу зварювального виробництва та сертифікації виробництва. Загалом, з 2007 року під моїм керівництвом на базі КПІ імені Ігоря Сікорського щорічно навчаємо групи інженерів та технологів. Підготовлено майже 400 фахівців. Навіть у 2022 році, під час широкомасштабної агресії росії проти України, був випуск спеціалістів. Зазначу, що Центр є структурною одиницею ННІМЗ. У 2023 році розширено відповідну ліцензію на кваліфікацію "Міжнародний спеціаліст із зварювання".

– Євгеніє Петрівно, продовжуємо говорити про вашу міжнародну діяльність. Ви є аудитором функціонування атестаційних і сертифікаційних центрів?

– Уточнюю, з 2010 року я є членом делегації в European Federation for Welding, Joining and Cutting (Європейська федерація зі зварювання, приєднування та різання). А у 2018 році я стала першим представником України – аудитором діяльності атестаційних і сертифікаційних центрів International Institute of Welding та European Federation for Welding, Joining and

Cutting. Між іншим, протягом 2021 – 2024 років входила до складу Ради директорів цієї організації. До речі, у складі цієї ради є особи, які туди входять, як ми кажемо, за посадою, а є й такі, хто має пройти за конкурсом. Це про мене. Я є першою жінкою, яка пройшла за конкурсом від України. До мене до складу ради протягом 2009 – 2012 років входив за посадою академік Костянтин Андрійович Ющенко як представник країни, що мала приймати щорічні асамблеї.

– Діяльність у Міжнародному інституті зварювання передбачає роботу у різних робочих групах. Чим займається ви?

– Поточними завданнями є розробка гармонізованих іспитів для різних категорій персоналу. Маю на увазі, що існують національні іспити (у цьому разі ліцензовані атестаційні центри розробляють програми іспитів самостійно). А гармонізовані іспити є однаковими для всіх, хто хоче атестуватись за міжнародними програмами: координаторів, зварників, операторів зварювальних робіт, персоналу з інспекції тощо. Ясна річ, що актуалізація програм навчання є пріоритетною. Сьогодні програми навчання переформатовуються в Competence Units. Для деяких програм такі модулі можуть частково збігатися, у такому випадку претендент на кваліфікацію може перезараховувати модулі. Таку систему вже запроваджено для зварників (робітників), при цьому в Україні уже були випадки, коли спеціалісти за сукупністю попередньо складених іспитів отримували диплом, не навчаючись додатково. Наступна задача – щоб у програми окрім аудиторних годин були зазначені кредити. Мова не про ECTS, як в університеті, а ECVAT – практично те ж саме, але для професійних кваліфікацій. Хоча сутність є спорідненою.

– У яких вітчизняних, закордонних наукових виданнях публікували свої праці?

– Упродовж останніх років опублікувала у співавторстві три підручники у видавництві "Springer". Із вітчизняних видань – найбільше співробітничала із журналом "Автоматичне зварювання".

– Чи підтримуєте творчий зв'язок з вашими студентами-випускниками?

– Свого часу була кураторкою програми подвійного диплому з Університетом м. Уберландія (Бразилія). Досі спілкуємося з випускниками цієї програми. Максим Зіберов та Ярослав Схабовський працюють в Бразилії (зварювальне виробництво, інспекція). Юрій Єгоров після успішного захисту роботи повернувся в Україну, спочатку створив власний бізнес з адитивного виробництва, тепер служить в ЗСУ. Фарід Джабраїлов – повернувся додому в Баку, працює в компанії з будівництва підземних споруд. Отже, творчий і сито людський зв'язок існує.

– Євгеніє Петрівно, бажаю вам подальших успіхів на науковій та педагогічній ниві.

Спілкувався Віктор Задворнов

Ларисі Сергіївні Глобі – 70!

Лариса Сергіївна Глоба – відома вчена, професор кафедри інформаційних технологій в телекомунікаціях Навчально-наукового інституту телекомунікаційних систем, доктор технічних наук. Її професійна біографія розпочалася на Київському авіаційному заводі в 1978 році, а з 1981 року вона почала торувати власний шлях у науці в КПІ. Тут у 1984 році Лариса Сергіївна здобула ступінь кандидата технічних наук, в 1996 році захистила докторську дисертацію, у 2001 році стала професором.

– *інтернет речей (IoT):* у цій царині Лариса Сергіївна займається питаннями інтеграції інтелектуальних систем та пристроїв, взаємодією між ними та їхнім зас-

тосуванням у різних сферах, таких як розумні міста, промисловість тощо;

– *кібербезпека:* спільно з докторантом вона проводить дослідження у сфері забезпечення безпеки даних у телекомунікаційних системах, включаючи методи захисту від кібератак та підвищення стійкості мереж до загроз;

– *хмарні обчислення:* одним із напрямів її діяльності є дослідження архітектури хмарних сервісів та обчислень, а також їхнього ефективного впровадження у різні галузі.

Її розробки активно впроваджувалися на підприємствах України та використовувалися для створення банків даних, наприклад, для МНС України після Чорнобильської катастрофи, для Національного антарктичного наукового центру та інших.

Для молодих науковців Лариса Сергіївна – не лише наставник, а й невичерпне джерело натхнення. Водночас, вона відзначає, що спілкування з молоддю і її стимулює до нових відкриттів. Під її керівництвом захищено понад 15 кандидатських (PhD) та 3 докторських дисертації. А її власні наукові досягнення неодноразово відзначалися у числі найкращих в університеті.

Останніми роками робота Лариси Сергіївни пов'язана з міжнародною діяльністю: вона є співорганізаторкою кількох міжнародних науково-практичних конференцій світового рівня, наприклад, "IEEE BlackSeaCom", "IEEE UkrMiCo тощо". Результатом тісної співпраці Лариси Сергіївни з всесвітньо відомим науковим видавництвом "Springer" стала серія монографій "Lecture Notes in Networks and Systems".

Лариса Сергіївна завжди в русі, вона знаходить час і для різноманітних захоплень: займається йогою та фітнесом, полює танці, книги, кіно та театр. А ще вона мама і бабуся...

Бажаємо Ларисі Сергіївні здоров'я, натхнення та подальших наукових успіхів!

Виноградник у КПІ

Парості виноградної лози з'явилися на території університету в страшний 2022 році – тоді члени Секції вихованців КПІ в Польщі звернулися до керівництва КПІ з пропозицією посадити в КПІ на честь відзначення 100-річчя їхньої громадської організації виноград, який є символом життєвої сили та достатку. Ідею цю в університеті з вдячністю підтримали. Отож представник Секції Андрій Ярошевський привіз до Києва саджанці винограду і поділився з фахівцями департаменту господарської роботи КПІ власним багаторічним досвідом його висаджування та вирощування в кліматичних умовах, подібних до київських.

Як розповіла "Київському політехніку" заступниця директора Українсько-Польського центру КПІ Анна Біднюк, сорт було обрано стійкий до особливостей нашої погоди – "Ізабелла". 16 червня того ж року представники департаменту міжнародного співробітництва, господарської роботи та навчально-виховної роботи, а також студенти Навчально-наукового механіко-машинобудівного інституту разом з дарувальником висадили рослини у відкритий ґрунт на сонячному захищеному від вітрів місці біля корпусу №6.

Тепер "українсько-польський виноградник" укорінився в київському ґрунті і добре розвивається. А 19 вересня 2024 року на стіні в корпусу №6 біля зміцненої лози відбулося урочисте відкриття пам'ятної таблички з написом українською та польською мовами "Виноград посаджено в 2022 р. на сторіччя Секції вихованців КПІ в Польщі", яку за ініціативою багаторічного голови Секції Почесного доктора КПІ Януша Фукси було виготовлено в Польщі і привезено до Києва.

Участь у скромних урочистостях з цього приводу взяли ректор Анаполій Мельниченко, проректор з міжнародних зв'язків Андрій Шишолін, директорка ДМС Алла Ковтун, почесна гостя з Польщі – членкиня Правління Секції вихованців КПІ в Польщі Дорота Яворська та інші. Ректор розповів про багаторічну активну співпрацю КПІ та Секції, окреслив перспективи і майбутні напрями. У свою чергу, Дорота Яворська передала київським політехнікам вітання від голови Секції доктора Януша Фукси і вручила золотий значок Головної технічної організації Польщі Анаполію Мельниченку за великі досягнення в співпраці з Польщею (до слова, рішення про це нагородження було ухвалене ще в навесні цього року).

Варто додати, що київські дендрологи вважають парк КПІ одним із найбагатших в українській столиці за кількістю видів дерев і чагарників – їх тут більше ста. Пишемо "парк", бо території університетських парків і скверів не обмежуються лише визначеними на плані площами, – фактично корпуси та будівлі старої частини кампусу стоять в одному розкішному парку, який останнім часом завдяки нашим польським друзям поповнився ще й виноградником.

Дмитро Стефанович

До речі, 23 вересня великий друг нашого університету, голова Секції вихованців КПІ в Польщі з 1974 р., випускник КПІ 1959 р., Почесний доктор КПІ, ініціатор багатьох цікавих починань, автор "Київського політехніка" Януш Фукса відзначив своє 89-річчя. Хоч і з записання, редакція приєднується до привітань з днем його народження та бажає йому міцного здоров'я і ще багатьох років плідної творчої діяльності!

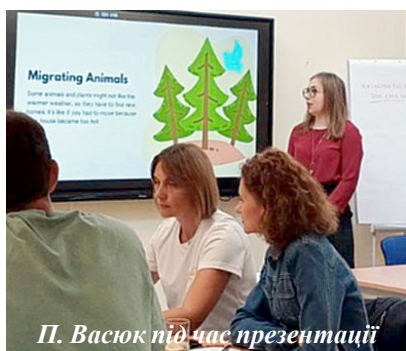
АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

Поїздка до Варшавської політехніки

Для мене ця академічна мобільність була несподіваною, адже подавала документи за оголошенням про донабір, і це сталося буквально за тиждень до заходу. Проте це спонтанне рішення принесло дуже корисний досвід.

Програма обміну передбачала мовне стажування за програмою "English Language Courses with Elements of Sustainable Development Vocabulary" (в рамках проекту NAWA) і тривала один навчальний тиждень у вересні. Від приладобудівного факультету в даній мобільності також взяли участь Соломія Перепечай (студентка 3-го курсу), та Катерина Барандич (доцентка).

Усі заняття проходили в очному форматі, що для нас вже було трохи незвичним і складним. До того ж, все проводилося англійською мовою. І хоча такий формат не був для нас абсолютно новим, наш мозок сприйняв це як дуже цікавий експеримент. Викладачі були дуже привітними й готовими відповісти на всі запитання стільки разів, скільки було потрібно кожному учасникові. Цікаво було також те, що ми були наймолодшими серед учасників. Це було дещо незручно, але водночас цікаво: здавалося, що програма більше орієнтована на по-

П. Васюк під час презентації

треби студентів-магістрантів і викладачів. Проте для нас це стало чудовим досвідом, і ми надзвичайно раді, що успішно впоралися.

Ми працювали в парах над завданнями, створювали презентації, захищали проекти, грали в "Бінго", "Крокодила", розгадували кросворди та виконували інші вправи. Загалом курс був орієнтований на тему сталого розвитку, що є надзвичайно актуальним для нашої країни. Наприкінці стажування ми створювали фінальні проекти за пройденим матеріалом на задану тематику. Особливо приємним було те, що завдяки нашій освітній програмі в університеті ми вже мали певну базу знань, яка дуже стала в пригоді, за що окремо дякуємо нашій викладачці.

У позакласний час нам організували екскурсію кампусом і прекрасним містом Варшава, ми каталися на пароплаві й отримали неймовірну кількість позитивних емоцій від поїздки.

Коли потрапляєш у середовище закордонного вишу й усвідомлюєш, що завдяки знанням перед тобою відкривається цілий світ, це дуже мотивує. Тож я особисто вдячна відділу мобільності КПІ ім. Ігоря Сікорського, людям, які зробили цю мобільність можливою та надавали підтримку протягом усього процесу, і дякую життю за неймовірні миті щастя в наш непростий для країни час.

Поліна Васюк, студ. 4-го курсу ПБФ

ПОЗА КОРДОНАМИ

"Дитяча Польща" відзначає ювілей

Десять років минуло із започаткування міжнародного проекту організації дитячого відпочинку працівників КПІ в Польщі – "дитячої Польщі", як його називають працівники нашого університету. В 2014 році наші діти вперше стали учасниками оздоровчо-пізнавальної програми, організованої Політехнікою Варшавською. Сьогодні, маючи за плечима десятирічний досвід співпраці профкомом КПІ ім. Ігоря Сікорського з варшавськими колегами, можна сказати, що формат проекту виявився вдалим. Про це свідчить його популярність серед працівників нашого університету, які мають дітей середнього шкільного віку.

Час спливає швидко. Перші учасники проекту, яким у 2014-му було від десяти до чотирнадцяти років, нині перетнули межу свого двадцятиріччя. Сподіваємось, що вони і досі з приємністю згадують свою подорож до Польщі. Тепер досвіду першого самостійного перебування за кордоном набувають їх молодші братики і сестрички.

Протягом десяти років проект відточувався, шліфувався та вдосконалювався: змінювались локації, програми, заходи. Наші діти відвідували Варшаву, Краків, Криницю, Здруй, Новий Сонч. Вони опанували навички їзди на конях, веслування на каяках, ходили в гори, брали участь у різноманітних майстер-класах. Ми завжди тішилися з того, що відпочинок у Польщі ставав початком тривалих дружніх стосунків між дітьми, які мали продовження після повернення до Києва.

З 2022 року проект набув нового сенсу. Війна стала жорстким випробуванням для всіх нас, а навесні 2022-го взагалі важко було щось планувати. Проте наші польські колеги переконали нас у необхідності реалізації цього проекту саме в цей час. "Адже дітям необхідно хоч на декілька днів опинитись у місці, де немає повітряних тривог, комендантської години, а є мир і спокій", – так вирішили вони і вдвічі збільшили кількість учасників проекту.

Отож діти працівників побували на відпочинку в Польщі і цього року. Вони оздоровлювалися на базі відпочинку Політехніки Варшавської в Грибові. У програмі було традиційне відвідування Кра-

віка Коломієць, Софія Кузова, Анна Таран, які супроводжували дітей, дбали про них протягом усієї поїздки.

Особлива вдячність ректорові та керівникам профспілкових організацій Політехніки Варшавської за можливість реалізації проекту в цьому році. Сподіваємось, що наступного року база Політехніки Варшавської в Грибові знов гостинно зустріне нашу дитячу групу.

Ольга Кожемяченко, голова дитячої комісії профкому КПІ ім. Ігоря Сікорського

АКТУАЛЬНО

Виступає Юрій Нестеренко

Тренування з цивільного захисту

У КПІ ім. Ігоря Сікорського 26 вересня пройшло спеціальне щорічне об'єктове тренування з цивільного захисту. В залі засідань Вченої ради зібралися працівники відділу з питань цивільного захисту, відповідальні особи з питань цивільного захисту інститутів, факультетів і структурних підрозділів, члени евакуаційної комісії та комісії з надзвичайних ситуацій, представники дирекції Студмістечка, завідувачі гуртожитків і коменданти навчальних корпусів.

Розпочинаючи тренування, начальник відділу з питань цивільного захисту Юрій Нестеренко оголосив його тему: "Дії органів управління навчально-наукових інститутів, факультетів та структурних підрозділів, учасників освітнього процесу, працівників університету при загрози та виникненні надзвичайних ситуацій воєнного характеру". Однак розпочати навчання в залі не вдалося, бо саме в цей час пролунав сигнал повітряної тривоги – справжньої, а не тренувальної. Тому всі учасники перемістилися з зали до укриття в першому корпусі. Отож там воно і продовжилось. Перед учасниками знов виступив Юрій Нестеренко: він зупинився на питаннях відпрацювання дій керівного складу цивільного захисту університету, органів управління структурних підрозділів щодо виконання заходів, передбачених планом розміщення учасників освітнього процесу в захисних спорудах, найпростіших укриттях у разі виникнення надзвичайних ситуацій воєнного характеру. Також не залишилися поза увагою і прийоми та засоби проведення особовим складом формувань цивільного захисту рятувальних та інших невідкладних аварійно-відновлювальних робіт, підвищення ефективності застосування формувань в разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та воєнного характеру. По тому Юрій Нестеренко та проректори університету Сергій Манзюк і Олександр Мирончук, які також брали участь у тренуванні, відповіли на низку запитань учасників.

Практичне відпрацювання дій учасниками освітнього процесу було проведено й у підрозділах.

Володимир Школьній

БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР

Науково-технічна бібліотека Київської політехніки зберігає безліч цікавинок, які можуть дати допитливому дослідникові історії університету матеріали для роздумів і подальших пошуків. Зокрема в багатьох старих книжках збереглися так звані провенієнції – різноманітні печатки, наліпки та написи, що їх залишили колишні власники. Цими власниками могли бути окремі люди – студенти, викладачі інституту або різні державні й громадські діячі чи установи – навчальні заклади, товариства, гуртки тощо. Інколи на титульних аркушах зустрічаємо по декілька написів – це означає, що книга переходила з рук у руки. Часто-густо саме завдяки таким знакам заново формуються книжкові зібрання, колись подаровані бібліотеці КПІ.

Щоб полегшити всім цікавим знайомство з цими книжковими знаками, бібліотекари створили в Цифровій бібліотеці Київської політехніки окрему колекцію. Сторінка електронної бібліотеки доступна 24/7 – цим електронним ресурсом можна користуватися в будь-який зручний час.

Отже, прізвища яких відомих і невідомих осіб ми зустрічаємо на сторінках бібліотечних видань? Перш за все, це легендарні професори Київського політехнічного інституту – В.Л. Кирпичов, М.І. Коновалов, М.А. Артем'єв, В.П. Іжевський та інші. Одне з найбільших книжкових зібрань – особиста бібліотека Михайла Івановича Коновалова. Завдяки спеціально створеній для цих видань печатці ми і можемо тепер ідентифікувати книги видатного хіміка, другого за ліком директора КПІ. З архівних матеріалів відомо, що загальна кількість документів у цьому зібранні складала 912 книжкових і 34 назви періодичних видань. Одночасно з бібліотекою Інституту було передано і рукописний архів вченого.

Також поступово відновлюється ще одне досить велике за обсягом зібрання – викладача нарисної геометрії Ісидора Григоровича Рекашева. Вже сьогодні у відділі рідкісних і цінних видань зібрано майже 80 назв документів, причому значна частина з них – стародруки, видані до 1850 р.

Завдяки власницьким і дарчим написам поповнюються бібліотеки Василя Петровича Іжевського (професора КПІ, організатора і першого керівника кафедри металургії), Івана Діомидовича Жукова (вченого-хіміка, ректора КПІ), Михайла Михайловича Тихвінського (професора хімії КПІ) та інші.

У різні періоди навчалися в Київському політехнічному вітчизняні вчені або громадські діячі. Наприклад, український мистецтвознавець, дослідник давньоруської архітектури Іполіт Владиславович Моргилевський закінчив Хімічне відділення КПІ 1918 р., і в бібліотеці зберігаються декілька видань з його автографом. Або Микола Костянтинович Метельський – хімік за фахом, помічник управляючого на одному з цукрових заводів. Маємо декілька видань з його власної бібліотеки та

Власницькі знаки на сторінках книг з колекцій НТБ

наукову працю "Извлечение сахара из свекловичной патоки" 1885 р. До речі, "цукрова" тематика займала значне місце у книжковому фонді бібліотеки. І не дарма: усім добре відомо, що відкриття нашого закладу освіти було ініційовано саме українськими промисловцями, що потребували вітчизняних спеціалістів для цукрових підприємств.

Не останнім джерелом надходження літератури були подарунки студентів КПІ. Найбільше на сьогодні зібрання (33 видання) належало Владиславу Залуському. Відомо, що він вступив на Механічне відділення КПІ у 1909 р., а подальша його доля не прослідковується. Деякі прізвища дарувальників ми також знаходимо в списках студентів, що збереглися в бібліотеці за 1899-1917 рр. і представлені на сторінці Цифрової бібліотеки Київської політехніки. Поступово із небуття проявляють прізвища студентів, що колись навчалися, а потім передали свої книги (переважно підручники) бібліотеці.

Але, все ж таки, більшість написів або печаток на виданнях до 1945 р. залишили люди, про яких ми нічого не знаємо. Напевно, це студенти КПІ або працівники, викладачі. Деякі видання свого часу були передані з інших бібліотек... Менше з тим, ми фіксуємо кожний такий знак власника або навіть частинку знаку, продовжуємо шукати інформацію і не полишаємо надії додати до історії університетської бібліотеки нові факти чи імена.

Марина Мірошніченко,
провідний бібліограф НТБ ім. Г.І. Денисенка

Василь Герасимович Дригайло

30 вересня на 88-му році життя відійшов у засвіти колишній багаторічний директор університетської Науково-технічної бібліотеки ім. Г.І. Денисенка Василь Герасимович Дригайло. Його серце зупинилося у день улюбленого свята – Всеукраїнського дня бібліотек...

Василь Дригайло народився 1 березня 1937 року в Миронівці на Київщині в сім'ї залізничника. Після закінчення у 1951 році семирічки та у 1954 році школи фабрично-заводського навчання працював на цукрозаводі. У 1957-1959 рр. навчався на бібліотечному відділенні Київського технікуму з підготовки культосвітніх працівників, після закінчення якого працював завідувачем бібліотеки с. Фролівка (1959-1964), яка стала однією з кращих у Миронівському районі. Одночасно заочно здобував вищу освіту в Київській філії Харківського державного бібліотечного інституту (нині Київський національний університет культури і мистецтв, КНУКіМ), яку з відзнакою закінчив у 1965 р. З травня 1964 р. обіймав посаду старшого

бібліографа у Державній республіканській науково-технічній бібліотеці (нині – Державна науково-технічна бібліотека України), а в липні 1967 року він обійняв посаду заступника директора науково-технічної бібліотеки Київського політехнічного інституту.

Бібліотеці КПІ Василь Герасимович присвятив майже 50 років свого життя: спочатку як заступник директора (до 1991 року), а потім як директор (1991-2015). За цей час наша бібліотека пройшла вражаючий шлях, змінюючись технологічно, сенсово та навіть фізично, адже у 1980 році отримала свою нову будівлю. І в усіх цих змінах Василь Герасимович брав активну участь. Щодня вже о 8-й ранку він починав свій робочий день у кабінеті, двері якого завжди були гостинно відчинені для відвідувачів будь-якого рангу. Без нього наша Науково-технічна бібліотека КПІ була би зовсім іншою – він вкладав у неї свої знання, досвід та серце.

Василь Герасимович Дригайло був автором більш як 200 публікацій – книг, навчальних посібників, бібліографічних покажчиків, наукових та публіцистичних статей, був другим президентом впливової

Всеукраїнської громадської організації "Українська бібліотечна асоціація". Він брав участь у багатьох вітчизняних і зарубіжних конгресах і конференціях з бібліотечної справи, зокрема виступав з доповідями, проводив круглі столи, секції з питань впровадження новітніх інформаційних технологій в практику роботи бібліотек у Болгарії, Німеччині, Швеції, Норвегії, інших країнах. А в

1993-1997 рр. він налагодив професійні контакти з низкою іноземних книговидавничих і книготорговельних компаній, завдяки чому фонд бібліотеки поповнився новими науковими і навчальними виданнями.

Заслуги Василя Герасимовича були достойно поціновані: він мав почесні звання "Заслужений працівник культури України", "Відмінник освіти України", був нагороджений почесною відзнакою "Золота відзнака гонорова" Головної технічної організації Польщі за розвиток зв'язків з бібліотеками польських технічних вишів.

А проте для багатьох бібліотекарів НТБ він передусім був чудовим керівником, людиною з великим серцем, надзвичайно авторитетним і дорогим учителем, а для працівників і студентів КПІ – глибоко шанованим ветераном університету і мудрим порадиником. Жодне бібліотечне свято в КПІ не обходилося без згадки про Василя Герасимовича. Звісно, казали про нього і під час святкування щорічного Всеукраїнського дня бібліотек, коли гірка вістка про його кончину ще не досягла університету. Працівники університетської книгозбірні завжди пам'ятатимуть Василя Герасимовича – не тільки на знак поваги та вдячності, але й тому, що його постать настільки органічно вплетена в історію бібліотеки КПІ.

КІЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІК

газета Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

<https://www.kpi.ua/kp>

Ідентифікатор друкованого медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа R30-03597

Головний редактор: Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Провідний редактор: Н.Є. ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка: І.Й. БАКУН

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Позиція редакції не завжди збігається з авторською.

03056, м. Київ, вул. Політехнічна, 14, корп. №16, кімната № 126

gazeta@kpi.ua

(044) 204-85-95